

der functie — bepaalt tegelijkertijd de taak en de verantwoordelijkheid van den accountant.

\*  
• •

Menigeen, die bereid is, om zonder voorbehoud den hiervoren op grond van de Leer van het gewekte vertrouwen ontwikkelden gedachtengang met betrekking tot de verhouding van den openbaren accountant tot zijn opdrachtgever te aanvaarden indien 't geldt de functie van den accountant in het openbare verkeer, verzet zich tegen de toepassing ervan op die gevallen, waarin de doelstelling zich richt op de belangen van een beperkten kring. Men wil onderscheiden tussehen publieke en private taak.

Aan die onderscheiding hoop ik t.z.t. een afzonderlijke beschouwing te wijden. Maar ik dien toch ook in het verband van deze algemeene analyse der functie van den accountant er iets van te zeggen.

Ik heb in het eerste gedeelte van dit opstel in het licht gesteld, dat de openbare accountant ook de aangewezen functionaris is voor de controle ten behoeve van den leider van het productie-procees; en ik heb die functie principieel onderscheiden van die van vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer. Die principieele onderscheiding is in beginsel ook niet zonder betekenis voor de vraag, in hoeverre de opdracht een constituerend element voor de taak van den functionaris kan zijn; in zooverre is het dus in beginsel ook niet uitgesloten, dat de onderscheiding tussehen private en publieke taak, welke onderscheiding voor een deel samenvalt met de door mij gemaakte, van eenige betekenis zal blijken te zijn voor de toepassing van de Leer. Maar het zij reeds thans met nadruk vastgesteld: ook voor de functie van den controleur in het gesloten verkeer kan en moet de eisch gesteld worden, dat ze een rationeele functie zij; ook zij kan niet willekeurig worden ingekort, zonder al spoedig ineen te schrompelen tot iets ondoelmatigs en dus zinledigs. Ook in het gesloten verkeer leidt de irrationeele functie er onvermijdelijk toe, dat de accountant door de aanvaarding dier functie een grooter vertrouwen opwekt dan hij door zijn arbeid kan rechtvaardigen; ook in den kleinen kring kan niemand verwachten, dat de accountant een functie aanvaardt, welke vervulling hij als vakman niet doeltreffend acht.

\*  
• •

Ik zou hiermede mijn beschouwingen kunnen besluiten, omdat ik de grondbeginselen van de Leer van het gewekte vertrouwen in verband met de functie van den accountant hiermede heb uiteengezet, ware het niet, dat ik verwachten moet, vroeger gerezen misverstand door deze beschouwingen nog niet te doen verdwijnen. Er wordt niet alleen slecht geschreven, maar ook slecht gelezen. En al zal ik ongetwijfeld ook zelf schuld hebben aan dit misverstand, ik heb toch goede gronden voor mijn meening, volgens welke de wonderlijke opvattingen, welke nu en dan omtrent mijn zienswijze zijn verkondigd, bovenal zijn toe te schrijven aan den bevangen blik en ..... het bevangen gemoed, waarmede men mijn uiteenzettingen heeft gelezen. Ik geloof daarom aan mijn analyse eenige beschouwingen te moeten toevoegen over enkele misvattingen, die men aldus in de wereld heeft gebracht. Mijn toezegging in de inleiding van het eerste dezer artikelenreeks getrouw, zal ik mij daarbij niet bezig houden met bepaalde meeningsuitingen, maar in 't algemeen eenige bedenkingen trachten te weerleggen, welke tegen de Leer van het gewekte vertrouwen zijn ingebracht. Ik bepaal mij in dit opstel tot de algemeene bezwaren.

(Slot volgt)

Th. LIMPERG Jr.

## AANVULLING EN WIJZIGING VAN DE REGISTRATIEWET 1917

Bij de wet van 7 Augustus 1933 (Staatsblad no. 432) zijn eenige wijzigingen en aanvullingen aangebracht in de Registratiewet 1917, onder meer teneinde het ontgaan van het registratierecht wegens overdracht van onroerend goed te weren. Het ontgaan van dit registratierecht werd bewerkstelligd door een pand of complex van panden in te brengen in een N.V.; bij verkoop dezer panden werden dan niet de panden zelf doch de aandelen der N.V. overgedragen. Ook had de bouw der panden vaak plaats voor rekening van een daarvoor opgerichte N.V., zoodat ook bij den verkoop dezer panden geen registratierecht werd betaald. Verder was het gewoonte geworden deze z.g. bouwmaatschappijen op te richten met een gering aandelenkapitaal, waarover dus weinig registratierecht werd betaald, terwijl het meerdere voor den bouw benoodigde geld werd gefourneerd door de oprichters in den vorm van een geldleening.

Aan deze praktijken is nu een einde gemaakt. Het nieuw ingevoegde artikel 45a bepaalt in zijn eerste lid, dat over den verkoop of andere overeenkomst tot overdracht van aandelen, onverschillig of hiervan al of niet bewijzen zijn afgegeven, in de in het tweede lid omschreven naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen en andere vennootschappen welke kapitaal geheel of ten deele in aandelen is verdeeld, een registratierecht verschuldigd is van f 2.50 van elke honderd gulden.

De in het eerste lid bedoelde vennootschappen zijn die, welke volgens haar naar goed koopmansgebruik laatstelijk opgemaakte en vastgestelde balans, binnen het Rijk gelegen of gevestigde onroerende zaken bezitten waarvan de verkoopwaarde  $\frac{3}{4}$  of meer bedraagt van het verschil tussehen de waarde van de gezamenlijke bezittingen en de schulden der vennootschap. Onder de bezittingen worden niet meegerekend de vorderingen die bij de oprichting of de latere storting op aandelen zijn ontstaan. Verder bepaalt het derde lid van artikel 45a dat, wanneer de onroerende zaken op de balans voor een lager bedrag dan de verkoopwaarde zijn opgenomen, voor de beoordeeling van de verhouding in het tweede lid bedoeld, de balanswaarde wordt vervangen door de verkoopwaarde.

Zooals uit het bovengenoemde blijkt heeft men geen met name aangewezen ondernemingsvormen aan deze wet onderworpen doch alle vennootschappen welke kapitaal geheel of ten deele in aandelen is verdeeld. Van deze vennootschappen vallen alleen onder deze wet die, welke in een bepaalde verhouding tot hun overige bezittingen en schulden binnen het Rijk gelegen of gevestigde onroerende zaken bezitten. Het is dus onverschillig of deze vennootschappen al of niet binnen het Rijk gevestigd zijn.

De in de vorige alinea genoemde verhouding maakt, dat de vennootschappen alleen dan onder deze wet vallen wanneer de verkoopwaarde harer onroerende zaken  $\frac{3}{4}$  of meer bedraagt van het verschil tussehen al haar bezittingen en schulden. Wanneer dit verschil tussehen bezittingen en schulden a is, dan moet de genoemde verkoopwaarde dus minstens  $\frac{3}{4}$  a bedragen. Zijn de schulden = b dan heeft men, wanneer de vennootschap juist onder deze wet valt, de volgende balans

|                                        |                     |
|----------------------------------------|---------------------|
| onroerende zaken $\frac{3}{4}$ a       | schulden ..... b    |
| andere bezittingen $\frac{1}{4}$ a + b | aandelen kapitaal + |
|                                        | reserves ..... a    |

Wanneer dus de verkoopwaarde der onroerende zaken  $\frac{3}{4}$  of meer bedraagt van het aandelen kapitaal + eventueele reserves, is de betrokken vennootschap aan deze wet onder-

worpen. Dit is met het overgrootste deel der kleine bouwmaatschappijen het geval.

Dat deze wet niet de grootte maatschappijen op het oog heeft, blijkt uit artikel 45b, dat luidt:

„Van de in het vorige artikel omschreven vennootschappen zijn uitgezonderd die, welke aan 's Rijks ambtenaar daartoe door onzen Minister van Financiën aangewezen, of aan den rechter, zoo niet naar de eischen van het burgerlijk recht, dan toch overtuigend aantoonen, dat bij het einde van het boekjaar, waarover de in het vorige artikel bedoelde balans opgemaakt is, haar gestorte kapitaal meer dan honderd duizend gulden bedraagt.”

Teneinde te voorkomen dat door concernvorming de toepassing dezer wet wordt bemoeilijkt, bepaalt artikel 45c:

„Met het bezitten van onroerende zaken binnen het Rijk gelegen of gevestigd wordt voor de toepassing van artikel 45a gelijkgesteld het bezitten van aandelen in vennootschappen als in het tweede lid van dat artikel genoemd zijn.”

Volgens artikel 45e moet binnen een maand na een verkoop of andere overeenkomst tot overdracht als bedoeld in artikel 45a, zoowel door den vervreemder als door den verkrijger, een daarvan opgemaakte verklaring worden aangeboden ten kantore der registratie binnen welks kring de vennootschap gevestigd is. In deze verklaring moet worden medegedeeld:

- de namen en de woonplaatsen van den vervreemder en den verkrijger en het tijdstip van den verkoop of de andere overeenkomst tot overdracht;
- de naam en de plaats van vestiging van de vennootschap waarin de aandelen zijn;
- het aantal aandelen waarop de verkoop of de andere overeenkomst tot overdracht betrekking heeft en het op die aandelen gestorte bedrag.

Van het ontragen van deze verklaring wordt door 's Rijks ambtenaar mededeeling gedaan aan de vennootschap. Betreft het een vennootschap, welke ten minste  $\frac{3}{4}$  der aandelen in een vennootschap als bedoeld in artikel 45a bezit, dan wordt gelijke mededeeling gedaan aan laatstgenoemde vennootschap.

Artikel 45f bepaalt dat de vennootschap, binnen een maand nadat aan haar bovengenoemde mededeeling is verzonden, aan 's Rijks ambtenaar een gewaarmerkt afschrift van haar balans moet aanbieden, welke ten tijde van den verkoop of de andere overeenkomst tot overdracht het laatst is vastgesteld. Tevens moet zij hierbij opgeven:

- de namen en woonplaatsen van haar bestuurders en commissarissen tijdens de vaststelling dezer balans;
- de onroerende zaken bedoeld in artikel 45a met hun kadastrale kenmerken en per kadastrale gemeente hun verkoopwaarde ten tijde van het opmaken van de balans.

Wanneer de vennootschap zich er op beroept dat er gedurende een jaar, voorafgaande aan den verkoop of de andere overeenkomst tot overdracht geen balans is vastgesteld, wordt aangenomen dat zij behoort tot de in het tweede lid van artikel 45a bedoelde.

Volgens artikel 45i wordt tevens een scheiding als een belaste overeenkomst tot overdracht van aandelen aangemerkt in die gevallen, waarin scheiding van de onroerende zaken, volgens de in artikel 45a bedoelde balans toebehoorende aan de vennootschap, onderworpen zou zijn aan het recht van overdracht.

Op grond van artikel 45j doet 's Rijks ambtenaar, wanneer

eenig feit grond oplevert voor het vermoeden dat een verkoop of andere overeenkomst tot overdracht van aandelen in een vennootschap als bedoeld in artikel 45a is tot stand gekomen, mededeeling van dat feit aan de vennootschap. Als zoodanig feit geldt onder meer de verandering in den persoon van den eenigen bestuurder of commissaris der vennootschap of vermindering van het aantal bestuurders of commissarissen tot één. Verder bepaalt het derde lid van artikel 45j:

„Ten ware na de mededeeling in het eerste lid bedoeld ten genoegen van 's Rijks ambtenaar daartoe door Onzen Minister van Financiën aangewezen of aan den rechter, zoo niet naar de eischen van het burgerlijk recht dan toch overtuigend, wordt aangetoond dat verkoop of andere overeenkomst tot overdracht van aandelen in de vennootschap niet of slechts voor een gedeelte der aandelen is tot stand gekomen, wordt het recht ingevorderd als ware ten aanzien van alle aandelen in de vennootschap zoodanige overeenkomst tot stand gekomen.”

Terwille van de twee eerste leden van artikel 45j bepaalt artikel 45k:

„De vennootschappen bedoeld in artikel 45a zijn verplicht in geval van verandering in den persoon van haar bestuurders of commissarissen of van vermindering van het aantal bestuurders of commissarissen tot één, daarvan binnen een maand opgave te doen ten registratiekantore binnen welks kring zij gevestigd zijn.”

Volgens artikel 45d is het registratierecht verschuldigd over de verkoopwaarde van een zoodanig deel van de in artikel 45a genoemde onroerende zaken als het gestorte bedrag op de aandelen, op welke de verkoop of de andere overeenkomst tot overdracht betrekking heeft, uitmaakt van het geheele gestorte kapitaal der vennootschap. Verder bepaalt dit artikel nog:

„Behoudens het bepaalde in artikel 45j wordt het recht ingevorderd na aanbieding van de stukken in artikel 45f genoemd en in het geval van het laatste lid van dat artikel terstond nadat is komen vast te staan, dat in het daar genoemde tijdvak geen balans is vastgesteld.

Indien artikel 45e toepassing vindt, wordt als grondslag genomen een zoodanig gedeelte van de onroerende zaken, als overeenkomt met het gedeelte, dat door de aandelen op welke de verkoop of andere overeenkomst tot overdracht betrekking heeft, vertegenwoordigd wordt in het verschil tusschen de waarde van de gezamenlijke bezittingen en de schulden van de vennootschap, welke de onroerende zaken bezit.”

Wanneer de vervreemding der aandelen tot stand komt binnen 12 maanden na de overdracht van aan de vennootschap toebehoorende onroerende zaken en daarover  $2\frac{1}{2}$  % registratierecht is geheven, wordt van de vervreemding der aandelen slechts  $\frac{1}{2}$  % gevorderd. Hetzelfde is het geval wanneer dezelfde aandelen binnen 12 maanden opnieuw worden overgedragen; heeft de overdracht der aandelen plaats binnen 3 maanden dan is geen recht verschuldigd. Is bij de eerste overdracht het recht over een lager bedrag geheven dan bij de tweede, dan is over het verschil het recht van  $2\frac{1}{2}$  % verschuldigd (artikel 45g). Deze vermindering of vrijstelling wordt slechts toegepast wanneer daarop een beroep wordt gedaan bij de aanbieding van de verklaringen bedoeld in artikel 45e of bij de opgave bedoeld in artikel 45f. Wordt na de heffing van het in artikel 45a bedoelde recht aangetoond dat de vermindering of vrijstelling van toepassing is, dan wordt

het teveel geheven recht teruggegeven (artikel 45h).

Behalve de bovengenoemde belastbaarheid van de overdracht van aandelen in bepaalde vennootschappen is o.a. nog bepaald:

- 1°. dat de termijn voor de registratie tegen verminderd recht (artikel 29) is teruggebracht van 15 tot 12 maanden;
- 2°. dat de overdracht van onroerend goed binnen 12 resp. 3 maanden nadat over de overdracht van aandelen 2½ % is betaald, kan geschieden tegen een recht van ½ % resp. nihil (artikel 29a vgl. artikel 45g);
- 3°. dat bij de aanbieding ter registratie van de acte van oprichting een opgave moet worden ingediend vermeldende voor welk bedrag de ingebrachte zaken en de door de vennootschap op zich genomen verplichtingen in de boekhouding der vennootschap zullen worden opgenomen. Deze opgave wordt voor de toepassing van de artikelen 45a tot en met 45k als openingsbalans aangemerkt (artikel 50, tweede lid);
- 4°. dat hij die verplicht is boek te houden en verplicht is tot het doen van een verklaring, opgave of aangifte, desgevraagd inzage van boeken en bescheiden moet geven. Deze inzage moet ook worden verleend door het bestuur van de vennootschap aan wie door 's Rijks ambtenaar is aangezegd dat gebleken is of dat gegrond vermoeden bestaat dat zij behoort tot de vennootschappen bedoeld in artikel 45a. Tevens zijn aan weigering van het verlenen van inzage gevolgen verbonden (artikel 73a);
- 5°. dat de vennootschap op welker aandelen de verkoop of andere overeenkomst tot overdracht betrekking heeft voor de betaling van het recht, geregeld in de artikelen 45a—k kan worden aangesproken (invoeving artikel 81);
- 6°. dat hij niet voldoening aan de artikelen 45e en 45f het recht zoonoodig wordt ingevorderd terwijl ieder dergenen die nalatig zijn gebleven een boete verbeurt gelijk aan het vijfvoud van het verschuldigde recht, doch tenminste van f 1000.—. Voor de vaststelling van het verschuldigde recht wordt in dat geval de verkoopwaarde der onroerende zaken, de waarde van de bezittingen der vennootschap en het bedrag van haar schulden door 's Rijks ambtenaar begroot. Partijen zijn echter bevoegd deze begroting door een nadere opgave te verbeteren en het te veel betaalde terug te vorderen (artikel 86a);
- 7°. dat hij niet voldoening aan artikel 45k door de vennootschap een boete is verbeurd van f 1000.—.

Tenslotte moet nog worden vermeld dat wanneer iemand de aandelen eener vennootschap welke valt onder die, bedoeld in artikel 45a, heeft verkregen, hij binnen een jaar na het inwerking treden dezer wet — 11 September 1933 — het onroerend goed dezer vennootschap op eigen naam kan doen overschrijven zonder daarvoor registratierecht te betalen.

W. WESTRA

## **VERSLAG VAN HET 4e INTERNATIONALE ACCOUNTANTS-CONGRES, GEHOUDEN VAN 17 TOT 21 JULI 1933 TE LONDEN**

De navolgende accountants-vereenigingen hebben het congres georganiseerd:

The Society of Accountants in Edinburgh;  
The Institute of Accountants and Actuaries in Glasgow;  
The Society of Accountants in Aberdeen;  
The Institute of Chartered Accountants in England and Wales;  
The Society of Incorporated Accountants and Auditors;  
The Institute of Chartered Accountants in Ireland;

The Corporation of Accountants;  
The London Association of Certified Accountants.

President van het congres was The Rt. Hon. Lord *Plender*.

Vice-president Sir *James Martin*.

Secretaris The Hon. *George Colville*.

De navolgende landen waren vertegenwoordigd:

|                                      |                |
|--------------------------------------|----------------|
| Engeland, Schotland en Ierland ..... | door 845 leden |
| Verg. Staten van N. Amerika .....    | " 24 "         |
| Duitschland .....                    | " 23 "         |
| Nederland .....                      | " 22 "         |
| Canada .....                         | " 12 "         |
| Noorwegen .....                      | " 10 "         |
| Frankrijk .....                      | " 9 "          |
| Zweden .....                         | " 9 "          |
| Roemenië .....                       | " 6 "          |
| Australië .....                      | " 5 "          |
| Denemarken .....                     | " 5 "          |
| Tsjecho-Slowakije .....              | " 5 "          |
| Afrika .....                         | " 3 "          |
| Zwitserland .....                    | " 2 "          |
| Mexico .....                         | " 2 "          |
| Oostenrijk .....                     | " 1 lid        |
| China .....                          | " 1 "          |
| Japan .....                          | " 1 "          |
| Polen .....                          | " 1 "          |
| Philippijnen .....                   | " 1 "          |
| Paraguay .....                       | " 1 "          |

Het congres werd Maandag 17 Juli om 11 uur geopend met een kerkdienst in de Westminster Abbey. Deze dienst werd geleid door den Aartsbisschop van York.

Des middags om half drie hield de President van het Congres Lord *Plender* in de congreszaal (in Grosvenor House) de begrotingsrede.

Spreker zeide, dat het een groot genoegen was de op de vorige congressen ondervonden gastvrijheid te kunnen beantwoorden en dat het prettig was, dat zoovele buitenlanders waren opgekomen. Hij hoopte, dat ook dit congres zou bijdragen tot het verstevigen van de vriendschapsbanden, die er bestaan tusschen de practiseerende accountants over de geheele wereld. (Hear, hear).

Voortgaande, brengt spreker een eeresalut aan de grondleggers van het beroep, die de wijsheid bezaten en den vooruitzienden blik om het beroep op zulke goede grondslagen te vestigen. Grondslagen, die zeer veel hebben bijgedragen tot het peil, waarop het beroep heden staat (applaus).

Het onderlinge vertrouwen van de leden en de achting voor elkaar moeten niet alleen gebaseerd zijn op vakbekwaamheid en de reputatie, die wij individueel genieten, doch ook op de handhaving van hooge beroepsopvattingen door middel van de door de verschillende accountantsvereenigingen gewaarborgde bescherming.

Het publiek, dat wij dienen vormt haar oordeel over de standing van het accountantsberoep, door haar contact met onze leden, en het is alleen het karakter van de leden individueel, dat de tradities en het prestige van de vereenigingen, waartoe zij behooren, kan handhaven. Het is de taak van onze respectievelijke organisaties om door het afnemen van examens een hoog peil van bekwaamheid en vaardigheid te handhaven en tevens behoort het tot hun plicht er voor te waken, dat, voor zooverre dit althans practisch mogelijk is, geen lid, dat door zijn gedrag of begane fouten het beroep in discrediet zou brengen, ontglipt aan de consequenties van zulk een gedrag of beroepsuitoefening (applaus).

Voorts merkt spreker op, dat het de persoonlijke plicht van elk lid is, het initiatief te nemen en begeesterend werkzaam te zijn tot onderlinge uitwisseling van gedachten en opvattingen, teneinde het nut van den accountantsarbeid te vergrooten en de standing van het beroep hoog te houden.

In verschillende districten bestaan commissies, die niet offici-